

Sygn. akt VIII C 310/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : staż. Anita Dębowska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko Z. R.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej Z. R. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.400 zł (jeden tysiąc czterysta złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 września 2016 roku do dnia zapłaty;
2. przyznaje i nakazuje wypłacić z Funduszu Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi na rzecz r. pr. B. K. (1) kwotę 221,40 zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzielona pozwanej z urzędu;
3. zasądza od pozwanej Z. R. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w części;
4. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 310/18

UZASADNIENIE

W dniu 30 sierpnia 2017 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej Z. R. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 1.400 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W treści uzasadnienia wskazał, że pozwana zawarła z powodem umowę przewozu poprzez korzystanie z usług przewozowych świadczonych przez powoda nie posiadając ważnych biletów na przejazdy.

W dniu 10 października 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Pozwana zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem, na skutek czego utracił on moc w całości. Pozwana podniosła, że jest osobą chorą i nie pamięta, aby podróżowała bez biletu. Nadmieniła, że znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej. Jednocześnie wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód

w Ł. stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(pozew k. 3-5, nakaz zapłaty k. 5v, sprzeciw z załącznikami k. 6-14, postanowienie k. 18)

Powód uzupełnił następnie braki pozwu w terminie oraz podtrzymał powództwo w całości. Odnosząc się do treści zawartych w sprzeciwie pozwanej pełnomocnika powoda stwierdził, że pozwana dwukrotnie zawarła korzystając z usług przewozowych świadczonych przez powoda nie posiadając przy tym ważnych biletów na przejazd. Dodał, że pozwana w przypadku oby wezwań odebrała je osobiście, kwitując ich odbiór. Nadmienił, że zarzuty pozwanej jakoby nie pamiętała, że odbyła podróż są gołosłowne i nie poparte jakimikolwiek dowodami. Wskazał, że osoba sporządzająca w imieniu powoda protokół wskazała dane pozwanej ustalone na podstawie jej oświadczenia, dlatego zarzuty braku korzystania przez pozwaną z usług przewozowych świadczonych przez powoda są bezzasadne.

(pismo procesowe k. 21-24)

Postanowieniem z dnia 20 marca 2018 roku ustanowiono dla pozwanej pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego. **(postanowienie k. 37)**

W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2018 roku pełnomocnik pozwanej podtrzymał stanowisko pozwanej wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Nadmienił, że pozwana znajduje się w trudnej sytuacji materialnej

i zdrowotnej, m.in. ma orzeczoną II grupę inwalidzką na stałe oraz od 2008 roku leczy się z powodu nowotworu złośliwego. Ponadto od 2017 roku pozwana leczy się psychiatrycznie z powodu zaburzeń urojeniowych, w tym czasie była hospitalizowana na Oddziale Zaburzeń Afektywnych w (...) Szpitalu (...) w Ł.. Dodał, że pozwana nie miała zaburzeń świadomości i była zorientowana autopsychicznie

i allopsychicznie, jednak treść jej wypowiedzi miał charakter urojeń prześladowczych oraz ksbnych. Z tego względu pozwana nie pamiętała, aby w 2016 roku podróżowała pociągiem bez biletu. Ponadto pełnomocnik pozwanej złożył wniosek o rozłożenie na raty należności zasądzonej od pozwanej po 50 zł miesięcznie, na podstawie art. 320 k.p.c. oraz nieobciążania pozwanej kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.. **(pismo procesowe pełnomocnika pozwanej z załącznikami k. 48-56)**

W piśmie procesowym z dnia 24 sierpnia 2018 roku pełnomocnik powoda podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, jednocześnie odniósł się do stanowiska pełnomocnika pozwanej wskazując, że pozwana podróżowała dwukrotnie pociągiem powodowej spółki w dniu 24 sierpnia 2016 roku, z kolei dokumentacja medyczna dotycząca stanu zdrowia pozwanej dotyczy okresu z lat 2017-2018. Tym samym zdaniem strony powodowej nie można traktować ich jako dowód na okoliczność stanu psychicznego pozwanej w momencie zawarcia umowy przewozu. Jednocześnie pełnomocnik powoda zauważył, że pozwana nie miała zaburzeń świadomości i była zorientowana co do miejsca, czasu, przestrzeni i sytuacji własnej. **(pismo k. 57-59)**

Na rozprawie w dniu 6 września 2018 roku pełnomocnik powoda nie stawił się, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Stawiła się pozwana Z. R. wraz z pełnomocnikiem z urzędu radcą prawnym B. K. (1). Pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i jednocześnie złożył wniosek o przyznanie wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu, oświadczając że nie została ona uiszczona w całości, ani w części. **(protokół rozprawy k. 61-62)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 sierpnia 2016 roku pozwana Z. R. poprzez zajęcie miejsca w pojeździe powoda, tj. w pociągu (...) nr (...) kursującego od stacji Ł.-K. do stacji W. Centralna oraz w pociągu (...) nr (...) kursującego od stacji W. Centralna do stacji Ł.-K. zawarła umowy przewozu z (...) S.A. w W., która wykonywała zadania zleczone jako przewoźnik w zakresie masowego transportu zbiorowego.

W trakcie podróży pozwana została poddana kontroli biletowej. Pozwana nie posiadała ważnych biletów na przejazd. Z uwagi na brak ważnego biletu na przejazd wystawiono na rzecz pozwanej protokół nr (...), który zobowiązał ją do wniesienia opłaty dodatkowej w wysokości 650 zł oraz opłaty za przejazd w wysokości 50 zł oraz protokół nr (...), który także zobowiązywał pozwaną do wniesienia opłaty dodatkowej w wysokości 650 zł oraz opłaty za przejazd w wysokości 50 zł. Wskazane opłaty podlegały uiszczeniu na rzecz powoda w terminie 21 dni. Jednocześnie pozwana została poinformowana, że jeżeli wniesie ww. należności zostaną uregulowane w ciągu 14 dni od daty pojazdu (nie wliczając dnia wystawienia wezwania) opłata dodatkowa ulega obniżeniu i wraz z opłatą taryfową za przejazd wyniesie wówczas 212,50 zł. **(kserokopia protokołów l. 32-33, kserokopia cennika za przejazd pociągiem (...), IC k. 31, okoliczności bezsporne)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. (okoliczności bezsporne)

Pozwana Z. R. ma 57 lat, z zawodu jest krawcową, mieszka razem z mężem, nie posiadają nikogo na utrzymaniu. Pozwana otrzymuje zasiłek z MOPS w wysokości 604 zł, nie posiada żadnych oszczędności. Pozwana jest osobą schorowaną, stwierdzono u niej zaburzenia urojeniowe oraz jaskrę, od 2018 roku pozwana leczy się psychiatrycznie, stale otrzymuje leki. Pozwana ponosi wydatki związane z koniecznością opłacenia czynszu za mieszkanie, jak również zakupu lekarstw. Mąż pozwanej także boryka się z problemami zdrowotnymi, nie pracuje, utrzymuje się z zasiłku otrzymywanego z MOPS, oczekuje na przyznanie renty. **(dowód z przesłuchania pozwanej k. 62)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron procesu, jak również w oparciu o dowód z przesłuchania pozwanej na okoliczność jej sytuacji życiowej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy przewozu oraz ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1983).

Zgodnie z treścią art. 33 a ust. 3 powołanej wyżej ustawy, w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty.

Na gruncie omawianej sprawy kwestią bezsporną pozostaje okoliczność, iż pozwana nie wywiązała się z zawartej z powodem umowy przewozu zawartej dwukrotnie w dniu 24 sierpnia 2016 roku. Pozwana podpisując protokół kontroli nr (...) oraz nr (...) bez żadnego zastrzeżenia de facto potwierdziła, okoliczności wskazane w tym wezwaniu – tj., jazdę bez ważnego biletu oraz świadomość co do wysokości opłaty dodatkowej. Ponadto pozwana nie udowodniła, aby zgłaszała konduktorowi chęć zakupu biletu kredytowanego, tym bardziej że na protokole nr (...) widnieje adnotacja kontrolera o odmowie przez pozwaną zakupu biletu u konduktora pociągu. Pozwana miała możliwość uniknięcia zainicjowania procesu sądowego, w tym zapłaty względem powoda należności w mniejszej wysokości, aniżeli w wysokości dochodzonej niniejszym powództwem, bowiem została poinformowana na wystawionych protokołach kontroli o możliwości uregulowania należności w ciągu 14 dni od daty przejazdu w łącznej kwocie 212,50 zł. Pozwana z takiej możliwości jednak nie skorzystała.

W kontekście stanu zdrowia pozwanej należy zauważyć, że w oparciu o załączoną dokumentację medyczną, jak i zeznania pozwanej - zaburzenia psychiczne, które ujawniły się u pozwanej miały miejsce w okresie 2017-2018 roku. Pozwana była hospitalizowana psychiatrycznie po raz pierwszy w okresie od 31 stycznia 2017 roku do dnia 17 marca 2017 roku. Jednocześnie, co przyznała sama pozwana, leczenie psychiatryczne trwa od 2018 roku do

chwili obecnej. Tymczasem zdarzenie, które stanowi podstawę żądania pozwu, czyli przejazd bez ważnych biletów pociągami należącymi do taboru powoda miał miejsce przed wystąpieniem choroby zdiagnozowanej u pozwanej, bowiem w dniu 24 sierpnia 2016 roku. Brak jest jakichkolwiek przesłanek przemawiających za tym, aby uznać, że pozwana nie miała świadomości zawarcia z powodem umowy przewozu w omawianym czasie. Tym bardziej, że jak sam przyznał pełnomocnik pozwanej, w dniu 24 sierpnia 2016 roku pozwana nie miała zaburzeń świadomości i była zorientowana co do miejsca, czasu i sytuacji w jakiej się znalazła. Pozwana zasłaniała się swoją niepamięcią, jednak jak słusznie zauważył pełnomocnik powoda, stan niepamięci nie stanowi okoliczności usprawiedliwiającej braku dokonania zapłaty za usługi świadczone przez powoda. Pozwana potwierdziła własnoręcznym podpisem fakt przyjęcia protokołów kontroli, nie negowała w żaden sposób jego treści.

Na gruncie omawianej sprawy strona pozwana w żaden sposób nie udowodniła, np. poprzez zgłoszenie odpowiednich wniosków dowodowych w tym zakresie, aby rzeczywiście w dniu 24 sierpnia 2016 roku z powodu określonych zaburzeń psychicznych nie miała świadomości co do zaistniałej sytuacji związanej z przejazdem pojazdami powoda.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie to strona pozwana winna udowodnić, że jej stan zdrowia wyłączał świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli w dniu 24 sierpnia 2016 roku. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pozwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem na etapie postępowania strona pozwana winna niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania karnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żywnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

Powód natomiast wykazał, zdaniem Sądu, istnienie, wysokość i wymagalność zobowiązania pozwanej. Wysokość opłat dodatkowych była zgodna z § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej (Dz. U.2005.14.117).

W ocenie Sądu na uwzględnienie nie zasługiwał wniosek strony pozwanej o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia w kwocie po 50 zł miesięcznie. Zgodnie bowiem z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Podstawą zastosowania cytowanego przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki, przemawiające za uwzględnieniem wniosku w tym zakresie. Sytuacja finansowa pozwanej, choć trudna to jednak nie uzasadnia zastosowania art. 320 k.p.c. Zła sytuacja finansowa może prowadzić do rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia dopiero wówczas, gdy jego niezwłoczne jednorazowe spełnienie nie będzie możliwe lub byłoby bardzo utrudnione, co jednak nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie, gdyż dochodzona przez stronę powodową kwota nie jest znaczna. Biorąc pod uwagę uzasadniony interes strony powodowej wyrażający się w miarę sprawnym i niezwłocznym otrzymaniu należnego jej świadczenia, rozłożenie świadczenia w ratach po 50 zł miesięcznie mogłoby oznaczać nadmierne obciążenie wierzyciela. Należy mieć przy tym na uwadze, że ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 kwietnia 2014 roku, V ACa 120/14, Lex nr 1506682).

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku, zasądając od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną kwotę 1.400 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 września 2016 roku do dnia zapłaty.

W punkcie 2 sentencji wyroku kosztami nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu przez radcę prawnego B. K. (1) obciążył Skarb Państwa, zasądając je w wysokości zgodnej z § 8 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715)

O kosztach postępowania poniesionych przez stronę powodową Sąd orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku, działając na podstawie art. 102 k.p.c., który pozwala w wypadkach szczególnie uzasadnionych na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów albo nie obciążanie jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu pozwaną obciążyć należało wyłącznie kosztami poniesionymi przez powoda tytułem opłaty sądowej od pozwu w kwocie 30 złotych. Toteż Sąd, biorąc pod uwagę szczególne położenie pozwanej, w szczególności jej sytuacją majątkową i zdrowotną, nie kwestionowaną przez powoda, nie uznał za zasadne obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego powoda.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.